

A világ nyúltenyésztése

Szendró Zs., Szendró É.

Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar, Sertés- és Kisállattenyésztési Tanszék, 7400 Kaposvár, Guba S. u. 40.

ÖSSZEFOGLALÁS

A világon Kína állítja elő a legtöbb nyúlhúst (2004-ben 460.000 tonna), ők exportálják a legnagyobb mennyiséget (6.397 tonna), de importjuk jelentéktelen. Európa első, a világ második legnagyobb termelője Olaszország (222.000 tonna 2004-ben). 1990 és 1994 között még ők importálták a legtöbb nyúlhúst, de 2004-ben már csak a 4. helyen álltak (2.320 tonna). Az import csökkenésével egyidejűleg nő az exportjuk, ami 2003-ban 6.231 tonnát ért el. Spanyolország Európában a második legnagyobb termelő (2004-ben 100.610 tonna). A termelésük növekedésével már a legtöbbet exportáló öt ország között vannak (2004-ben 4.629 tonna), de importjuk alacsony (2004-ben 441 tonna). A világon Németország importálja a legtöbb nyúlhúst (2002, 2003 és 2004-ben 7.589, 4.958 és 4.487 tonna). Termelésük 1990-től 33.000 és 34.000 tonna közötti, de kis mennyiséget exportálnak (2002, 2003 és 2004-ben 365, 305 és 173 tonna). Hollandia az öt legtöbb nyulat exportáló ország között található: 1998 (8.490 tonna) és 2001 (16.125 tonna) között az első helyen álltak, 2004-ben a másodikok (3.574 tonna). Ugyanakkor nagy mennyiségű nyúlhúst exportálnak, 2004-ben (8.716 tonna) és 2001-ben (11.187 tonna) Kína után a második helyet foglalták el. Magyarország termelésben a világon a 10. helyen áll (2004-ben 7.500 tonna), egyúttal a fő exportáló országok között a 2. és 3. helyet foglaljuk el (2004-ben 5.391 tonna), de egyáltalán nem importálunk nyulat. (Kulcsszavak: nyúl, termelés, import, export)

ABSTRACT

World rabbit production

Zs. Szendró, E. Szendró

University of Kaposvár, Faculty of Animal Science, H-7400 Kaposvár, Guba S. str. 40.

The world's largest rabbit meat producer (460.000 tons in 2004) and exporter (6.397 tons) is China but their import is negligible. Italy is Europeans's leading producer (second of the world: 222.000 tons). Italy's rabbit meat import was the largest worldwide between 1990 and 1994 but in 2004 it was at the 4th position (2.320 tons). With its decreasing import the export is increasing and it reached 6.231 tons in 2003. Spain is at the second position in the European production (100.610 tons in 2004). With the increasing production it is among the top five countries in export (4.629 tons in 2004) but its import is small (441 tons in 2004). The largest importer country is Germany (7.589; 4.958 and 4.487 tons in 2002, 2003 and 2004, respectively). Its production was between 33.000 and 34.000 tons (between 1990 and 2004) but the export was small. The Netherlands is among the five countries that are exporting the largest amount of rabbit meat. They owned the first position (8.940 tons in 1998; 11.187 tons in 2001) then the second position (3.574 tons in 2004) after China. Hungary is at the 10th position in rabbit production (7.500 tons in 2004) and the country is among the leading exporters having the second-third place of the world (5.391 tons in 2004) but the country has no import at all. (Keywords: rabbit, production, import, export)

BEVEZETÉS

Minden olyan termék esetében, amelyet külföldön akarnak értékesíteni, fontos a világ vezető országainak termelését, exportját és importját ismerni. Különösen fontos ez olyan árucéleségnél, mint a nyúlhús, amelyből minimális a hazai fogyasztás, a felvásárolt és feldolgozott hús (egész karkasz vagy darabolt, feldolgozott termék) 97%-át exportálják (Szendrő, 2005). A feldolgozás célja, hogy a FAO adatbázisára támaszkodva bemutassa a világ legnagyobb nyúlhús termelőit, exportőreit és importőreit.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Az adatok a FAO (2006) két adatbázisából (FAOSTAT: www.fao.org és <http://faostat.org>) és egy EFSA (2006) tanulmányból származnak. Az adatok általában több éves késéssel jelennek meg, ezért a feldolgozást 2004-ig bezárólag tudtuk elvégezni. A FAO által közölt adatok esetenként sajnos hiányosak. Így sem Belgium, sem Hollandia, vagy India és Indonézia termeléséről nincs adat, pedig személyes vagy más információk alapján tudjuk, hogy jelentős a nyúltenyésztésük. A termelési adatoknál az utolsó év alapján állítottuk sorrendbe az országokat, függetlenül attól, hogy ezt megelőzően más volt a termelésük. Az export és az import esetében minden évben a legtöbb nyúlhúst forgalmazó ország adatát gyűjtöttük ki. Ha ez alapján egy ország valamelyik évben bekerült a legjobb öt közé, akkor a teljes időszak adatsorát közöljük, függetlenül attól, hogy azt az exportban vagy importban érte el.

EREDMÉNY ÉS ÉRTÉKELÉS

Termelés

A világ vezető országainak rangsora 1961 óta (1. táblázat) jelentősen átrajzolódott. Legjelentősebb változás Franciaország visszaesése és Kína előretörése.

1. táblázat

Európa legjelentősebb nyúlhústermelő országai 1961-ben

Ország (1)	Termelés, tonna (2)
Franciaország (3)	190.000
Olaszország (4)	48.870
Spanyolország (5)	20.560
Németország (6)	16.300
Lengyelország (7)	9.900
Csehszlovákia (8)	9.800
Magyarország (9)	4.000
Görögország (10)	1.500

Forrás (Source): EFSA (2005)

Table 1: The leader countries in Europe's rabbit production in 1961

Countries(1), Production, tons(2), France(3), Italy(4), Japan(5), Germany(6), Poland(7), Czechoslovakia(8), Hungary(9), Greece(10)

A jelenlegi (2004-ben) legnagyobb nyúlhústermelő országok 1990 és 2004 közötti termelése a 2. táblázatban látható.

Ma már Kína állítja elő a legtöbb nyulat, a világ termelésének 40%-át adják. 1990-ben még 100.000 tonna volt a termelésük, ami 2004-re folyamatosan emelkedve majdnem ötszörösére nőtt.

A világon a második, Európában az első helyen Olaszország áll. Termelése már 1990-ben is kiemelkedően magas (184.000 tonna) volt. A mennyiség azóta csak kis ütemben, 20%-kal emelkedett, de az utolsó öt évben már inkább stagnált. Észak-Olaszországban (Veneto, Lombardia, Emilia-Romagna, Piemonte) állítják elő a legtöbb nyulat (EFSA, 2005).

Harmadik helyen Spanyolország áll. Termelése az elmúlt 15 évben 50%-kal nőtt. Kataluniában állítják elő a vágónyúl 1/3-át (EFSA, 2005), de fontos régió még Aragónia (15%), Galicia (14%) és Valencia (9%).

Franciaország, amelyik a 60-as években még a világ legnagyobb nyúltermelője volt, most a 4. helyen áll. Termelése 1993-tól (de ezt megelőző évtizedben is) hol lassabb, hol gyorsabb ütemben csökkent.

Az ötödik helyen egy afrikai ország, Egyiptom áll. Fokozatosan növelik termelésüket, 1990 és 2004 között 40%-os emelkedés figyelhető meg.

A Cseh Köztársaság (6.) és Németország (7.) termelése hasonló és elég stabilnak tekinthető.

Az országok rangsorában Ukrajna és Oroszország után Magyarország csak a 10. helyet foglalja el. Termelésünk 1992-től jelentősen, több mint felére esett vissza. Meg kell jegyezni, hogy hazai források szerint kevesebb vágónyulat állítunk elő, mint amennyit a FAO közöl (Szendrő, 2005).

Minket Argentína és Algéria követ 7.000, majd Bulgária és Görögország 5.000 tonna körüli termeléssel. A többi ország termelése egyre kevésbé jelentős. Itt több volt szocialista, dél-amerikai és afrikai ország található.

2. táblázat

**1990 és 2004 között legtöbb nyúlhúst előállító országok (tonna)
(2004-ben minimum 1.000 tonnát termelő országok)**

Ország (1)	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004
Kína (2)	96.000	185.000	229.000	306.000	308.000	370.000	406.000	423.000	438.000	460.000
Olaszország (3)	184.000	201.000	207.300	213.800	217.000	221.000	222.000	222.000	222.000	222.000
Spanyolország (4)	71.230	89.600	101.050	121.960	128.860	103.600	111.510	119.020	111.580	106.610
Franciaország (5)	93.020	97.860	94.120	90.420	84.760	84.600	85.200	83.300	77.800	85.200
Egyiptom (6)	49.680	52.500	57.600	64.800	67.800	69.600	69.840	69.840	69.840	69.840
Cseh Köztársaság (7)	-	-	34.520	35.000	38.350	38.500	38.500	38.500	38.500	38.500
Németország (8)	33.600	33.760	33.920	33.920	33.920	33.800	33.800	33.800	33.800	33.000
Ukrajna (9)	-	22.000	20.000	17.900	13.900	13.900	14.500	16.000	13.700	13.770
Oroszország (10)	-	17.000	12.900	12.000	6.240	6.500	6.000	8.350	8.800	9.130

Folytatás a következő oldalon.

Folytatás az előző oldalról.

Magyarország (11)	17.270	17.200	15.000	11.400	9.270	14.000	10.800	9.810	8.810	7.500
Argentína (12)	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.150	7.150	7.150	7.150	7.150
Algéria (13)	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Bulgária (14)	2.580	4.040	4.690	6.550	5.170	6.740	5.000	5.000	5.000	5.000
Görögország (15)	4.990	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Mexikó (16)	3.800	4.000	4.000	4.100	4.100	4.160	4.190	4.190	4.220	4.220
Lengyelország (17)	6.600	5.900	4.700	4.500	4.000	3.600	3.600	3.900	3.800	3.800
Columbia (18)	3.000	3.150	3.150	3.150	3.150	3.250	3.280	3.310	3.570	3.700
Szlovákia (19)	-	-	9.760	3.750	3.680	3.500	3.520	3.520	3.500	3.500
Románia (20)	10.630	4.640	4.280	4.150	3.000	3.000	3.500	3.200	3.500	2.980
Peru (21)	2.220	2.280	2.280	2.280	2.280	2.440	2.540	2.580	2.630	2.760
Koreai Köztársaság (22)	1.080	1.240	1.100	1.420	1.800	3.000	3.000	2.600	2.700	2.700
Ruanda (23)	1.150	1.170	1.190	1.180	0.680	1.330	1.470	1.910	1.960	2.030
Brazília (24)	4.500	3.600	3.150	1.950	2.070	2.100	1.950	2.100	2.020	2.020
Gabon (25)	1.620	1.680	1.710	1.740	1.770	1.990	1.800	1.800	1.980	1.980
Kenya (26)	1.280	1.620	1.640	2.290	1.620	1.600	1.510	1.740	1.850	1.860
Málta (27)	330	330	330	680	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350
Svájc (28)	1.690	1.520	1.470	1.160	1.160	1.100	1.080	1.060	1.150	1.160
Kazahsztán (29)	-	4.100	3.300	2.500	5.300	400	450	500	1.000	1.100
Ecuador (30)	680	820	880	890	900	920	920	930	1.000	1.010

Az adott évben a legnagyobb termelés vastagon írva (*The data of the first country are written with bold letters*).

Forrás (Source): FAOSTAT (2006)

Table 2: Evolution of world rabbit meat production from 1990 to 2004 (Minimum 1,000 tons in 2004)

Countries(1), China(2), Italy(3), Spain(4), France(5), Egypt(6), Czech Republic(7), Germany(8), Ukraine(9), Russia(10), Hungary(11), Argentina(12), Algeria(13), Bulgaria(14), Greece(15), Mexico(16), Poland(17), Colombia(18), Slovakia(19), Romania(20), Peru(21), Korea Republic(22), Rwanda(23), Brazil(24), Gabon(25), Kenya(26), Malta(27), Switzerland(28) Kazakhstan(29), Ecuador(30)

Export

A legtöbb nyúlhúst exportáló országok a 3. táblázatban láthatók.

Egyértelmű, hogy a világon Kína exportálja a legtöbb nyúlhúst. Nem csak az eladott mennyiség, hanem a piaci rugalmassága is figyelemre méltó. 1999-ben 16.583, 2001-ben 33.000 és ismét két év múlva (2003-ban) 4.425 ezer tonna volt a kivitelük. Franciaország exportja nagyon stabil. Általában 4 és 6.000 tonna között alakul a kivitelük. Ezzel az utóbbi években a világon a 2–3. helyet foglalták el.

Korábban Magyarország volt a vezető exportáló ország (1991-ben 20.605 tonna), de azóta a termeléssel együtt folyamatosan csökken a kivitelünk. Bár az utóbbi években stabilizálódott a mennyiség, de ez alig több mint negyede az 1991. évinek. Spanyolország 2000-től került fel az exportáló országok toplistájára. Azóta a 4–6. helyet foglalják el. A 90-es évek elején még jelentéktelen volt a kivitelük, de az évtized

közepére már 2–3 ezer tonnára emelkedett exportjuk. Az utolsó tíz évben már meghatározó szerepet játszanak a nyúlpiacra. Argentína exportja 1993-ig emelkedett, de a néhány éves visszaesés után, az utolsó tíz évben már kiegyenlített mennyiséggel jelentek meg a világpiacon.

3. táblázat

1990 és 2004 között a legtöbb nyúlhúst exportáló országok (tonna)

Ország(1)	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004
Kína (2)	17942	17389	26587	24097	14997	22563	33000	9080	4425	6397
Franciaország (3)	4531	4112	5874	5064	5145	5823	6389	5073	4080	5391
Magyarország (4)	17302	18585	8987	8958	6419	5199	5660	5462	4885	5220
Spanyolország (5)	194	185	1094	3429	3409	4373	5075	3492	3818	4629
Argentína (6)	4387	6964	4798	3862	3210	3410	3384	3614	3442	4585
Hollandia (7)	1570	2870	4467	2370	5237	8716	11187	3993	1374	1485
Olaszország (8)	153	326	670	1087	1794	2047	2426	2672	6231	4177
Belgium (9)*	1276	1387	1366	1299	1723	1770	1795	1685	1166	2017
Németország (10)*	?	252	200	375	459	241	201	356	305	173
Görögország (11)*	-	-	-	0,6	0,3	-	2	3	4	8
Japán 12)*	-	-	-	-	-	-	-	-	75	-

Az adott évben a legtöbb export vastagon lett írva (*Data of the first country were written with bold letters*). *Csak importban vezető országok (*Leader countries only in import*).

Forrás (*Source*): FAOSTAT (2006).

Table 4: The leader countries in rabbit meat export between 1990 and 2004, tons

Countries(1), China(2), France(3), Hungary(4), Spain(5), Argentina(6), The Netherlands(7), Italy(8), Belgium(9), Germany(10), Greece(11), Japan(12)

Olaszország kivitele Spanyolországhoz hasonlóan változott. A 90-es évek elején még csak néhány száz tonnát exportáltak. Az évtized közepére emelkedett 1000 tonna fölé kivitelük. 2003-ban egy hirtelen és váratlan növekedéssel az első helyre kerültek. Hollandia exportja rendkívül hullámzó: 1993-ig emelkedett, majd lecsökkent; 1997-től 2001-ig nagyon gyors ütemben 2,5-szeresére nőtt és kiemelkedő 11.187 tonnát értek el. A következő évre viszont 3.993 tonnára esett vissza kivitelük.

Néhány ország (Görögország és Japán), amelyek viszonylag sok nyulat vásárolnak, szinte egyáltalán nem exportálnak.

Import

Az egyes országok importjáról a 4. táblázat tájékoztat.

2002 és 2004 között Németország importálta a legtöbb nyúlhúst, de ezt megelőzően is általában a 2-3. helyet foglalták el. Hollandia kisebb ingadozásoktól eltekintve 2001-ig növelte vásárlását. Ez az év (16.125 tonna) – a németekhez hasonlóan – kiemelkedő volt. A következő két évben drasztikus esés figyelhető meg, kb. nyolcad részre csökkent az importjuk (2003: 1.447 tonna).

Belgium áll a harmadik helyen, de általában a legtöbbet importáló öt ország után található. Az importált nyúlhús mennyisége 1992 után csökkent, de 1994-től stabilan

2500 és 3000 tonna között alakult. A francia import mindig meghatározó volt. Annak ellenére, hogy az utolsó vizsgált évre a 4. helyre kerültek, 2000-ig az 1–2., majd a 3. helyen álltak. A 2001. év utáni visszaesést leszámítva, minden évben hasonló mennyiséget vásároltak.

4. táblázat

1990. és 2004. között a legtöbb nyúlhúst importáló országok (tonna)

Ország (1)	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004
Németország (2)	3301	5850	9362	8141	6844	6423	11154	7589	4958	4487
Hollandia (3)	1159	5048	5348	5519	9490	11022	16125	4443	1447	3574
Franciaország (4)	12280	9162	8890	10281	8475	8070	9425	3546	2472	3018
Olaszország (5)	17681	15969	9370	7822	5012	3986	5642	3474	2693	2320
Belgium (6)	3045	3609	3065	2908	2921	2745	2396	2764	2453	3047
Japán (7)	5681	3860	6578	3545	2358	1712	1371	1099	601	733
Görögország (8)	213	535	618	717	1250	3232	5546	1309	2301	956
Spanyolország (9)*	1068	1245	1371	89	422	116	701	543	401	441
Kína (10)*	0	954	14	0	0	0	46	3	2	2
Magyarország (11)*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Argentína (12)*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Az adott évben a legtöbb import vastagon lett írva (*Data of the first country were written with bold letters*). *Csak exportban vezető országok (*Leader countries only in export*).
 Forrás (*Source*): FAOSTAT (2006).

Table 3: The leader countries in rabbit meat import between 1990 and 2004, tons

Countries(1), Germany(2), The Netherlands(3), France(4), Italy(5), Belgium(6), Japan(7), Greece(8), Spain(9), China(10), Hungary(11), Argentina(12)

1995-ig Olaszország volt a legnagyobb importőr. Azóta a 3., majd a 4. helyre csúsztak vissza, 2004-ben pedig már csak a 6. helyen álltak. Svájc stabil importőr. A vásárolt mennyiség minden évben hasonló, csak 2001 után csökkent kissé bevétele. Korábban Japán több évben a legnagyobb öt importőr ország között volt, de az 1994. évi csúcs (6.578 tonna) után bevitelük egyértelműen csökkent. Európában még Görögországra érdemes figyelni. Importjuk 2001-ig nőtt, ekkor 5.546 tonnát ért el. Azóta viszont határozott csökkenés figyelhető meg. A legtöbb nyulat exportáló országok között három is van (Kína, Magyarország és Argentína), amelyek alig vagy egyáltalán nem vásárolnak nyúlhúst.

KÖVETKEZTETÉSEK

Az egész világ nyúltenyésztésére, és az árak alakulására legnagyobb hatással Kína van. A hatalmas ország a legnagyobb húsnyúl termelő, és rendkívül gyorsan képes alkalmazkodni a piaci változásokra. Bár a vágott nyúl gyengébb minőségű, mint az európai, és a nagy távolság miatt csak fagyasztott áruval tudnak megjelenni, de olcsó (Szendrő, 2006). Amikor a BSE járvány miatt Európában megnőtt a nyúlhús iránti igény, két év alatt megduplázták exportjukat (1999: 16.583 és 2001: 33.000 tonna). Az import

adatsorokból az is látható, hogy ennek a mennyiségnek a nagy része Hollandiába, Németországba és Görögországba került. Kínában nem okoz gondot az export visszaesése, mivel az 1 milliárd feletti lakosság könnyen elfogyasztja ezt a „felesleget”. Ugyanez vonatkozik a kivitel gyors növelésére. Úgy tudják az exportjukat gyorsan megemelni, hogy ezt a lakosság nem is veszi észre. Rugalmasságukra és gyors piacszerző képességükkel bizonyítja, hogy az EU-ból félig kiszorulva, a következő évben már az orosz piacon jelentek meg (FAO, 2006).

Ebben az időszakban (2001 előtt) a magas árak (www. coniglionline) miatt több európai ország komoly fejlesztésekbe kezdett, mire ez a nyúl megjelent a piacon, a kínai behozatal miatt már túltermelés alakult ki, és az árak drasztikusan leestek. Az EU intézkedései eredményeként (a kínai nyúlban „könnyű” szermaradványt találni) időlegesen kiszorult a kínai nyúl, ugyanakkor a fejlesztés eredményeként megjelenő többlet áru részben az olasz export megemelkedésében jelentkezett. A „váratlan” növekedést kissé visszavetette a 2003. évi forró nyár, ami elsősorban Spanyolországban és Franciaországban okozott jelentős anyanyúl elhullást és ezen keresztül időlegesen termelés visszaesést (Azard és Lebas, 2006).

Az argentin nyúl is gyengébb minőségű és olcsó, de mivel stabil szereplője az európai piacnak, nem okoz túltermelést, vagy gyors árváltozást. Hollandia szerepe érdekes. Termelésükről egy másik FAO honlapon található adat. Korábban (1993) 12.000 tonnát állítottak elő (Colin és Lebas, 1995), de az utóbbi években csak 1-2.000 tonnát ért el. Mivel az egyik legnagyobb exportáló és importáló ország, és a 2001. évi adatok bizonyítják, hogy a kínai nyúl jelentős része is hozzájuk érkezett, biztosra vehető, hogy elsősorban a kereskedelemben játszanak meghatározó szerepet: az egyik országból vásárolják, majd egy másikban eladják a nyulat.

Franciaország a termelésben, az exportban és az importban is vezető szerepet tölt be. Bár hosszú távon (különösen a 1960-as évektől) határozottan csökkent a termelésük, de az elmúlt másfél évben már nem volt jelentős változás. Az importált nyúlhús mennyiségének határozott csökkenése és az export szinten maradása jelzi, hogy a saját szükséglet mellett a külső piac számára is elegendő nyulat állítanak elő, ezért egyre csökkenő igény van az importra.

Az elmúlt tíz évben sem az olasz, sem a spanyol termelés nem nőtt számottevően. Az olasz import töredékére esett vissza, és mindkét ország egyre jelentősebb szerepet játszik az exportban. Mindezek a változások azt jelzik, hogy ez a két ország saját szükségletének előállítását meghaladó termelésre képes.

A németek vásárolják a legtöbb nyúlhúst. Bár az elmúlt tíz évben felére csökkent az importált mennyiség, de szerepük így is meghatározó. Bár igényes, jól fizető piac, de amint a 2001. évi adatok mutatják, szívesen vásárolják a kínai nyulat is. Ez részben arra vezethető vissza, hogy több más európai országgal szemben ők nem csak a friss (előhűtött), hanem a fagyasztott nyulat is szívesen megveszik.

Svájc folyamatosan viszonylag sok nyulat vásárol. Termelése minimális (FAO, 2006), ezért a szükségletet csak így tudják kielégíteni. Esetenként számottevő a japán és a görög import, de mindkét ország szükségletét egy beszállító, japánoknál a kínaiak, görögöknél az olaszok látják el (FAO, 2006).

Az elmúlt másfél évtized egyik legnagyobb „vesztése” a magyar nyúltenyésztés volt. Termelésünk és exportunk is drasztikusan (az utóbbi kb. negyedére) visszaesett. Természetesen nem remélhetjük, hogy a kínai vagy az argentin olcsó nyúllal fel tudjuk venni a versenyt, de a többi európai országgal szemben elvileg nincs hátrányunk. A két fő piacunkon, Olaszországban és Svájcban nincs reményünk az export növelésére. Az előbbi ország egyre inkább önellátó és exportjuk is nő, ugyanakkor mindkét országban a

magyar bevétel a meghatározó (FAO, 2006). Elvileg lehetőségünk van a német kivitel növelésére, emellett olyan országok „meghódítására” vagy szerepünk növelésére, mint Belgium, Görögország, Hollandia, de az USA és Japán is jelentős mennyiséget vásárol (FAO, 2006).

Összefoglalóan megállapítható, hogy a hagyományos importáló országok többsége önellátóvá válik, esetenként egyre nagyobb mennyiséget exportálnak. Kína olcsóságával és rendkívüli rugalmasságával a legnehezebb versenytárs. Mindezek miatt az exportra termelő országok, mint Magyarország helyzete egyre nehezebbé válik, és csak nagyon intenzív piackereséssel, marketinggel lehet a pozíciókat megtartani.

IRODALOM

- Azard, A., Lebas, F. (2006). Productivité des élevages cynicoles professionnels en 2005. Results de RENALAP et RENACEB. Cuniculture Magazine. 33. 92-96.
- Colin, M., Lebas, F. (1995). Le lapin dans le monde. Association Francaise de Cuniculture, Lempdes. 330.
- EFSA (2005). The impact of the current housing and husbandry systems on the health and welfare of farmed domestic rabbits. The EFSA Journal, 2005. 267. 140. (www.efsa.eu.int/science/ahaw)
- <http://faostat.org/site/340/default.aspx>
- Szendrő, Zs. (2005). Rabbit production, education and research in Hungary. Hungarian Agricultural Research. 14. 1. 19-22.
- Szendrő Zs. (2006). A világ nyúltenyésztése magyar szemmel. Baromfi ágazat. 4. 69-72. www.coniglionline.com/osse03.html
- www.fao.org/es/ess/index_en.asp

Levelezési cím (*Corresponding author*):

Szendrő Zsolt

Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar
7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.

University of Kaposvár, Faculty of Animal Sciences

H-7401 Kaposvár, P.O.Box 16.

Tel.: 36-82-314-155, Fax: 36-82-320-175

e-mail: szendro@ke.hu